

SAMOJED

USMĚVAVÝ BÍLÝ ROŠŤÁK

„Neznám přítulnějšího a oddanějšího tvora, než jsou tito bílí ochočení vlci“. Těmito slovy charakterizoval samojedy jeden z nejznámějších cestovatelů Roald Amundsen. Samojed je nejen ztělesněním krásy, elegance, hrdosti a inteligence, ale i něžnosti, láskyplnosti, věrnosti a oddanosti. Samojed vás zasáhne do srdce, pohltí vaše myšlenky, omámí váš rozum i city. Celý svůj život se na vás bude usmívat, bude vám tím nejvěrnějším přítelem, nejménějším společníkem. Po vašem boku vám bude zářit jako nikdy nehasnoucí hvězdička. Samojed vás vždycky dokáže rozesmát, rozveselit, ale i zdravě nazlobit. To abyste věděli, že jej máte. A za to všechno od vás očekávají jen vaši věčnou, nehasnoucí, nesmírnou a neskutečnou lásku.



Arctic Aivik Yatus + Akito vom Waldhöfle

Historie

Samojedové, tak se dříve říkalo etnické skupině kočovných Něnců, která se řadila mezi historicky vymřelé národy Eurasie. Velmi málo se vědělo o jejich původu a kultuře. Také o způsobu jejich života se šířily nesprávné informace. Až novější archeologické a etnografické výzkumy poskytly informace o původních asijských národech, mezi něž patřili i Něnci. Sídliili na hranici Evropy a Asie, přesněji mezi Bílým mořem a Jenisejem. V jižních částech této oblasti používali Samojedové bílé, černé, hnědé i vícebarevné psy při pastvě sobů. V severních

částech byli tito psi čistě bílí, měli vlnitou povahou a byli využíváni jako psi lovečtí a saňoví. Samojedové byli mezi severními kočovnými skupinami (nomády) výjimečný národ z důvodu jejich velmi dobrého vztahu ke svým psům. Něnci se dodnes živí převážně lovem a rybolovem, zároveň chovají i soby. Na rozdíl od jiných zdejších nomádů je využívají hlavně jako tažná zvířata, tedy nejen na mléko a maso. Něnci chovali především pastevecké psy, hlídali jim stáda sobů, příležitostně pomáhali při lovu a výjimečně je zapřahali do saní. Svých psů si vážili, používali je nejen k práci, ale psi

Původ názvu

Název „samojed“ nesouvisí s jídlem. Nikdo se sám nejjí, ani nikdo nikoho a nic sám nejjí, jak si mnozí lidé myslí. Kočovní kmen Samojedů svým psům říkali Bjelkier. K jejich přejmenování na Samojedské psy, právě podle jména kočovného kmene, se zasadil anglický zoolog Ernest Kilburn-Scott, který byl koncem 19. století zakladatelem chovu samojedů v Anglii. Původní ruský název se vyslovoval „samajéd“, proto je Kilburn-Scott pojmenoval „Samoyede“, chtěl se tak co nejvíce přiblížit ruské výslovnosti. Později se od posledního písmene „e“ upustilo, a vznikl tak poangličtěný název, který zní „samoid“. Také se můžeme setkat s názvem „Samojedskaja sabaka“ (převzato z ruštiny), s finským názvem „Samojedinkoirra“ nebo anglickým „Samoyed“.

s nimi obývali i jejich příbytky (chooms), velké stany ze sobí kůže. Spali s nimi pod sobími přikrývkami, zahřívali nejen děti, ale i dospělé. Děti si směly hrát se štěňátky a pokud se z nějakého důvodu fenka nemohla o štěňátka starat, péči přebraly samojedské ženy. Samojedové považovali své psy za rovnocenné členy rodiny, často odmítali prodat je cestovatelům, kteří postupně začali pronikat na jejich

území. Tímto lze vysvětlit důvěřivost psů a jejich dobrý vztah k lidem, který v samojedech přetrval až do současnosti. Samojedové využívali svých psů také na kožešiny. Většinou se jednalo o psy agresivní, slabé či jinak nevhodné k dalšímu chovu. Tímto způsobem si vlastně nevědomky sami řídili chov a další vývoj svých psů. Pro další rozmnožování vybírali jen jedince s přátelskou, vyrovnanou povahou, psy silné a vytrvalé.

Původ plemene se datuje údajně do období před 35 tis. lety, čímž se řadí mezi nejstarší plemena psů. Samojed má prý mnoho charakteristických znaků prehistorického psa. Postupně se vyvinulo silné a odolné plemeno, věrně milující a oddané svému pánovi a jeho rodině. Pro tyto vlastnosti získali oblibu ve střední Evropě už první samojedi (někdy používán název samojedský špic), kteří se objevili koncem 19. století. Samojedi (ne vždy čistokrevní) se účastnili prvních expedic do Arktidy i Antarktidy. Tehdy se o nich tvrdilo, že plemena saňových psů sice pracují pro člověka, ale samojedi pracují s člověkem, což bylo na dlouhých a nebezpečných cestách nejdůležitější. Je pravda, že samojed není ve spřežení tak silný jako aljašský malamut nebo eskymácký pes, ani není tak rychlý jako sibiřský husky. Je ale velmi vytrvalý, pracovitý a věrný. Právě s tímto psem dosáhl Amundsen jako první Jižní pól.

Když se tento velký, stále se usmívající, bílý pes dostal v roce 1889 do Evropy, přesněji řečeno do Velké Británie (díky „zakladateli“ plemene Ernestu Kilburn-Scottovi), stal se v krátké době velmi populární. Do Anglie si s sebou Kilburn-Scott přivezl hnědého psa se



Filip Deer Sky Vidnavská záře

jménem „Sabarka“. Později si dovezl krémově zbarvenou fenu jménem „Whitey Pečora“ ze západní oblasti Uralu a sněhobílého psa „Musti“ ze Sibíře. Těchto několik psů, společně se psy přivezenými dalšími výzkumníky, bylo základem chovu západního typu samojeda. První standard byl sepsán v Anglii v roce 1909. Zanedlouho vypukla doslova horečka mezi chovateli a příznivci psů i v USA. Tím se stal samojed prvním uznaným plemenem saňových psů ve vyspělých západních zemích.

Využití samojedů významnými cestovateli

Jedním z evropských cestovatelů, který byl přímo očarován vlastnostmi samojedů, byl norský cestovatel Dr. Fridtjof Nansen. Ten představil bílého psa s usmívající se tváří celému světu. V roce 1893 se Nansen na lodi Fram vydal hledat Severní pól. Na této cestě mu pomáhali právě samojedi pocházející ze Sibíře, které mu dovážel velký nadšenec těchto psů Alexander Tronheim. Jestliže Nansen představil samojedy západnímu světu, pak Frederick Jackson byl první, kdo samo-

jedy přivezl do Anglie. Právě se samojedy objevil a prozkoumal Zem Františka Josefa, skupinu ostrovů v arktickém oceánu patřící Rusku. Jednoho ze svých psů jménem Jaco po návratu domů představil královně Alexandře, také manželům Kilburn-Scott, kteří se stali zakladateli chovu samojedů v Anglii. Sám Jackson byl prvním prezidentem Asociace Samojedů v Anglii. Další jméno, bez kterého by historie samojedů nebyla kompletní, je jméno norského cestovatele Roalda Amundsena. Byl první, kdo 14. prosince 1911 dosáhl Jižního pólu, a to se záprahem samojedů, který vedla fenka Etah. Amundsen byl první člověk, který se postavil na Jižní pól a fenka Etah byla první psem, který položil tlapku na Jižní pól.

A jméno snad historicky nejznámějšího samojeda? Antarctic Buck, tento samojed se jako jeden z mála vrátil z antarktické expedice výzkumníka Borchgrevinka v roce 1900. Samojed Buck skončil v australské ZOO v Sydney, kde byl vystavován jako zvláštnost. V této ZOO ho objevili manželé Kilburn-Scott, kteří odtud Bucka nejen vysvobodili, ale dovezli do Anglie a využili v dalším chovu samojedů. Buck žil ještě dalších 5 let a zanechal spoustu potomků. Mnozí současní evropští i světoví šampióni jsou jeho přírodními potomky.

Samojed u nás

První samojed, který byl dovezen do tehdejšího Československa, se jmenoval

Hlava

Je široká, silná, klínovitá.

Oči jsou hluboko uložené, tmavě hnědé, mandlovitého tvaru.

Uši jsou malé, trojúhelníkovitého tvaru, s mírně zaoblenými špičkami.



Arctic Aivik Yatus + Ester O`Shakira Vidnavská záře



Péče o srst

Srst samojeda nepotřebuje velkou péči. Postačí denně několik minut kartáčovat, mimo období línání, kdy je nutné kartáčovat déle. Žije-li pes v bytě, musí páníček počítat s tím, že bude mít chlupy na snídani s rohlíkem, na oběd v polévce a večere se radši vzdá. Dokonce i na svátečních šatech ty dlouhé bílé potvůrky najde. Srst samojeda nepropouští vodu, není třeba jej pravidelně koupat, pouze příležitostně, např. před výstavou nebo po velmi blátivé procházce. Samojed má samočisticí srst. Mokrou nebo zablácenou srst postačí vytřít ručníkem případně nechat pejška uschnout v suchém prostředí. Bláto samo opadá, po usušení pouze vykartáčujeme zbylé nečistoty a z podlahy smeteme hromádku prachu.



Igor Stella Prague (narozen 17. září 1967). Z Ameriky jej přivezla naše olympijská vítězka paní Eva Bosáková. Jinak jsme se mohli se samojedy setkávat výjimečně na tehdejší Mezinárodní výstavě v Brně. Pes Igor však neměl žádné potomky a po jeho smrti byl paní Bosákovou dovezen další samojed Igor II. V dubnu 1984 byl založen Klub severských psů pro plemena Aljašský malamut, Sibiřský husky a Samojed. Téhož roku se konala první Klubová výstava, které se zúčastnili dva samojedi. Byl to samojed paní Bosákové Igor II. a fena Dája Golden Journey, narozená v roce 1981, která byla importovaná také z USA. Oba bohužel bez průkazu původu. Igor II. se do chovu nezapořil, feně Dáji byl vystaven průkaz původu do registrovaného chovu. První štěňata se jí narodila 11. ledna 1986. První vrh samojedů s platnými průkazy původu se narodil dne 16. ledna 1989 a tím začal řízený, kontrolovaný chov samojedů u nás. Do roku 1989, kdy tehdejší Československo patřilo mezi

socialistické státy východního bloku, byl velký problém importovat psy nebo jet na krytí do zemí, které k východnímu bloku nepatřily. Až od roku 1990, mohli naši chovatelé plně využít možnosti dovozu nových psů a vyjet bez omezení do zahraničí s fenami na krytí. Současně začali exportovat své odchovy do zahraničí, kde pomáhali s rozšířením chovů (například ve Francii, Polsku, Maďarsku, Slovensku, v zemích bývalé Jugoslávie, později byly jedinci exportovány i do Ruska, Lotyšska, Švédska a Německa). V současnosti je u nás odchováváno průměrně 10-14 vrhů ročně, s výjimkou roku 2008, kdy bylo odchováno 20 vrhů. Většina českých chovatelů se snaží odchovávat zdravé samojedy s výbornou povahou, chovatelé pečlivě vybírají otce svých štěňat. Snaží se o vynikající socializaci, což se projevuje v tom, že úroveň chovu českých samojedů je velmi dobrá. Chovatelé exportují svá štěňata na Slovensko, do Polska, Maďarska, Německa, ale i do Švédska, Lotyšska, Ruska, Jižní Korei nebo Anglie. Také se snaží o dovoz nových linií, které by oživily chov samojedů u nás. Chovatelé vyjíždějí se svými fenkami ke krytí do zahraničí, na Slovensko, do Německa, Dánska, Polska. Jsou importována štěňátka nejen ze Slovenska, ale i z Itálie, Švédska a Švýcarska.

Standard plemene

Samojed je elegantní, bílý, arktický, stále se usmívající špic. Řadí se mezi plemena střední velikosti. Patří mezi špicovité a primitivní typy, do sekce severských saňových psů. Budí dojem odolného, silného, ne však robustního nebo subtilního psa. Ze samojeda vyzraňuje síla, krása, temperament, hrdost a ušlech-

Samojed je klidný, přátelský a šťastný pes s vrozeně kladným vztahem k člověku.

tilost. Samci musí mít samčí výraz, ne však hrubý, feny mají působit něžným, ženským výrazem. Psi mají na rozdíl od fen kolem krku dlouhou srst, tzv. límec. Samojed nesmí být agresivní, lekávní či bázlivý. Kostra samojeda je pevná, odpovídající jeho výšce a váze. Nesmí být ani příliš subtilní ani těžkopádná. Fenky jsou menší 50+/- 3cm, psi mají mít výšku 57+/- 3cm. Tělo má mít čtvercový formát, hřbet rovný, mírně zešíkmený, u fenek je tolerován formát nepatrně delší. Ocas má být položený na hřbetě, stočený na jednu stranu. V klidu může být svěšený, v tom případě má sahat až ke hlezňům. Hrudník samojeda je silný, oválný, hluboký, ne sudovitý, břicho vtažené. Oba páry končetin jsou silné a rovné, zápěstí pevné, hlezno nízko položené. Krok má být lehký, prostorný, se silným odrazem zadních nohou. Žádoucí je bohatá a hustá srst, odstávající od těla, ne však srst příliš dlouhá, vlnitá, splývavá. Srst má být především odolná, nepromokavá. Důležitá je kvalita než kvantita a délka. Srst je tvořena delšími a tvrdšími pesíky a kratší, měkčí podsadou. Může být čistě bílá barva, která se všeobecně preferuje, nebo krémová, s piškotovými znaky, nejčastěji kolem uší, ale i jinde po těle. V chovu jsou samojedi s krémovým zabarvením srsti nebo s piškotovými znaky velmi zapotřebí. Právě tyto samojedi jsou nositelé vynikajícího pigmentu a právě oni způsobují, že se srst samojeda třpytivě leskne, dosahuje tzv. silvertip (stříbrný lesk na konečkách srsti). Samojed si musí zachovávat především eleganci. Hlava má být široká, silná, klínovitá. Úzká lebka, dlouhý úzký popř. špičatý čenich, u některých chovatelů také používán výraz „vlčí typ“, jsou nestandardní. Standard samojeda nevymezuje žádný pojem jako vlčí nebo medvědí typ. Ve standardu je přesně vymezeno, jak má hlava samojeda vypadat.

Oči jsou hluboko uložené, tmavě hnědé, mandlovitého tvaru, poněkud šikmé, umístěné poměrně daleko od sebe. Uši jsou silné vzpřímené, malé, trojúhelníkovitého tvaru, s mírně zaoblenými špičkami, pohyblivé, vysoko nasazené, díky široké lebce daleko od sebe. Jejich velikost odpovídá vzdálenosti mezi vnějším koutkem oka a místem na boku hlavy, kde je ucho nasazené. Čenich, vnější koutek oka a místo nasazení ucha, mají být v přímce, tzn. uši nemají být na hlavě nasazené moc nízko, ani moc blízko u sebe. Stop má být dobře znatelný, ale ne příliš výrazný. Nos je stejně dlouhý jako lebka, nemá být příliš dlouhý a špičatý nebo naopak příliš krátký a hrubý. Nosní houba a pysky mají sytý pigment černé nebo játrové barvy. Výraz samojeda má být inteligentní, živý, milý a pozorný, něžný a přátelský. Zvednuté koutky způsobují, že se samojed neustále usmívá. Mezi charakterové vlastnosti samojeda patří pracovitost, bezpodmínečná věrnost a vytrvalost. Je to klidný, přátelský a vždy šťastný pes s vrozeným dobrým vztahem k člověku. Kdekoli se tento nádherný pes s bohatou bílou srstí a směřícím se obličejem objeví, každý se za ním otočí a všude si získá přátele. Samojed je s každým zadobře, dokonce i s vetřelci. Je ochoten podělit se o majetek svého nejmilovanějšího páníčka i se zloději, takže na hlídání se moc nehodí.

Povaha

Samojed potřebuje ke svému štěstí lásku člověka. Chce být neustále vedle něj. Je mu jedno, jestli jeho místo bude na chodbě, v kuchyni, přede dveřmi nebo v posteli místo manželky, musí být prostě blízko své rodiny. Má rád děti.

I když ho děti budou neustále „testovat“, jestli mu dobře drží ouška na hlavě, jestli by si nemohly vzít jeho ocásek, natrhat si pár chloupků, a což mu tak obléknout svetr, aby mu nebyla zima... Samojed bude vše trpělivě snášet, vrtět ocáskem, usmívat se a malému páníčkovi maximálně olízne tvář nebo ouško. Samojed by neměl být celodenně v kotci, tím by utrpěla jeho veselá a rošťácká povaha. Jeho tvář je výjimečná svým nikdy nemizícím šťastným úsměvem, tím si vysloužil oslovení „usmívající se vánoční pes“. Samojed má nezávislou povahu, je velmi živý, rád polemizuje o povlech. Rozhodně to není psí otrok, který všechny příkazy vyplní do puntíku, ale je dost chytrý na to, aby zvládl základní výcvik bez jakýchkoliv problémů. Výcvik i výchovu je nutno vést důsledně a pravidelně. Pokud vezmete samojeda a psa služebního plemene na okraj skály a přikážete jim, aby skočili, pes služebního plemene poslechne, skočí a zmrzačí se. Samojed se podívá dolů ze skály, pak na vás, jestli to fakt myslíte vážně, potom se otočí, odejde a myslí si: „Přeci nejsem tak hloupý, abych skočil ze skály a zabil se.“ Pokud budete po samojedovi vyžadovat jakékoliv povely, bude nejdřív dělat, že neslyší, potom, že musí dokončit svou činnost, a když konečně začne kluksat směrem k vám a vy si myslíte, že máte vyhráno, proběhne kolem vás a začne štěkat na sousedovy kočky. A potom, ale to vy jste už pěkně rudí zlostí, že vás vlastní pes neposlouchá, konečně s radostí a nádherným úsměvem přiběhne k vám. A vy mu odpustíte!

Je to energií nabitý pes, který potřebuje dostatek pohybu. A to buď formou sa-



Tito psi pracují v zápřahu s velkým nasazením a chutí.

ňových sportů, nebo velkého výběhu, zahrady. Pokud je chován v bytě, k čemuž se dokáže dokonale přizpůsobit, je vhodné s ním na vodítku běhat, jezdit na kole, nebo alespoň chodit na delší procházky. V teplejším období nad 15 stupňů je třeba pohyb omezit z důvodu přehřátí a pes musí mít k dispozici neustále misku s vodou.

Veselý rošťák

Samojed vás bude neustále překvapovat svými nikdy nekončícími nápady. Když si budete myslet, že už vám nerozkouše žádný stromek, že už z toho vyrostl, rozkouše vám boty za 2000 Kč. Když ho odnaučíte kousat boty, zapomenete venku dětské hračky (jak báječně chutnají). Budete na sebe přísní a naučíte se nezapomínat venku žádné nové předměty, samojed se podhrabe pod plotem a zlikviduje sousedovu drůbež, škodu musíte samozřejmě uhradit. Plot řádně zabezpečíte proti útěkům a samík ucítí 3 metry pod zemí nějakou zatoulanou myšku. Když dovezete dvě kolečka hlíny a zahrabete ten třímetrový kráter (myška samozřejmě utekla), samojed zjistí, že blatníky na vašem kole jsou plastové. Když koupíte nové blatníky a schováte kolo do kůlny, samojed si všimne nafukovacího bazénu s vodou. Óóó to je pokoupaníčko. Když uklidíte zbytky bazénu (při samojedím dovádění bohužel nevydržel nápor drápků), vzpomene si na hromadu písku. Na mokré srsti písek výborně drží. Konečně je vysušený a vyčesaný,

Akito vom Waldhöfle + Arctic Aivik Yatus





co to kouše? Našel zapomenutý kolíček na prádlo. Když se konečně po týdnu dopočítáte všech částí rozkousaného kolíčku (ještě, že víte, kam chodí váš miláček vykonávat potřebu) a oddechnete si, že mu nic nezůstalo v žaludku, samojed si všimne, že jste právě zasadili nový stromek (ten původní přece rozkousal). Nic proti, ale vypadá to, že jste zase na začátku. Ale vy mu přesto odpustíte, když se na vás po dokonale vykonané práci podívá s tím svým neodolatelným úsměvem, vždycky mu odpustíte.

Výchova samojeda

Výchovu samojeda je možné bez přehánění přirovnat k výchově dítěte. Pokud si pořídíte štěňátko samojeda, pořizujete si tedy do své rodiny malé dítě, které se vám bude neustále plést pod nohy, které vás bude neustále tahat za nohavice, abyste si s ním šli hrát. Štěňátko nic nenechá na svém místě a vlastně ani dospělý samojed. S výchovou samojeda je dobré začít od štěněčího věku. Samojed bez problému zvládne povely: sedni, lehni, zůstaň, fuj, ke mně, pokud jej motivujete piškotky. Výcvik je dobré provádět velmi krátce, jen po dobu, po kterou samojed z výcviku projevuje radost. Nejdůležitější povel pro samojeda je povel „ke mně!“. Jelikož je samojed velmi samostatně myslící tvor, je pro něj přivolení tak trošku problém. Ve své hlavince si sestaví žebříček hodnot možných realizovatelných úkonů a bohužel povel „ke mně“ většinou zařadí na poslední místo. Rozhodně nejdůležitější pro něj je lov myšiček, poté je třeba prohnat tu srnku, která tak drze vykukuje ze křoví a možná, když cestou zpátky nepotká zajíce, vyplní váš povel. Při vycházkách

do přírody je nejlepším řešením mít samojeda na vodítku. Možnost longových nebo samonavíjecích vodítek dá samojedovi velký prostor k vyběhání. Poskytnutím volnosti, ve smyslu nechat jej běhat bez vodítka na volno, samojedovi spíše ubližujete, než byste mu poskytovali možnost k vyběhání. Když samojed běhá na volno, musí u toho přemýšlet, co, kde a jak. Tím se zvyšuje jeho touha po samostatnosti. Může se stát, že časem svého pána začne na procházkách ignorovat a přestane vás vnímat jako svého páníčka, nebo-li vůdce smečky. Navíc je to původně i lovecké plemeno a pudy k lovu u něj přetrvávají dodnes. V horším případě bude jeho touha po volnosti tak velká, že využije každé chvíle, aby volnosti dosáhl. Buď uteče při vycházce, nebo pootvěřenou brankou, podhrabe se pod plotem, „vyrobí“ díru v plotě, prostě jeho fantazii se meze nekladou. Samojed potřebuje být se svým páníčkem svázaný poutem, a to samozřejmě poutem citovým, ale i poutem „vodítkovým“. Tím, že ho máte na vycházce na vodítku, mu dáváte najevo, že vy jste jeho pán a vůdce smečky. Na vodítku jej můžete jednodušeji ovládat, hrát si s ním, povídat si (samojed je velmi pozorný posluchač) a navíc trénovat přivolení. Možná si budete myslet, že mu berete volnost. Naopak, tím, že jste spolu „svázáni“ vodítkem, na sebe působíte, ovlivňujete se navzájem. Samojed musí daleko více přemýšlet, jak má na vodítku chodit, aby vás „neprotáhnul“ kaluží nebo křovím. Více vnímá vaše slova a může na ně reagovat. A v dospělosti třeba zvládnete i to, že se váš samojed naučí chodit bez vodítka, aniž by utekl. I takové výjimky existují. Daleko více vyžití, než pouhé bezmyšlenkovité běhání na volno, poskytnete samojedovi prostřednictvím jakékoli činnosti, např. házením balónku, přetahováním se, samozřejmě také některým kynologickým sportem jako je třeba agility (agility dráhu si můžete postavit na zahradě) aj. Nejdůležitější je mít na mysli, že vodítkem můžete svému samojedíkovi zachránit život, nejen před myslivci, pokud vám uteče v lese, ale i před vběhnutím pod auto nebo vlak. Samojed je schopný během krátké doby uběhnout desítky kilometrů a vzhledem

k tomu, že je velmi důvěřivý, může se při svém útěku snadno zaběhnout k jinému domu, k jiným lidem, kteří nemusejí být ochotni učinit oznámení o nalezeném pejskovi a vy můžete o svého samojeda navždy přijít.

Samojedi dokáží žít v nejrůznějších prostředích. Ideální je pro ně domek se zahradou, kdy mají přístup do domu. Avšak umí se přizpůsobit i životu v bytě, když jim je pohyb po zahradě vynahrazen dlouhými procházkami, návštěvami cvičiště nebo jinou činností. Rozhodně to není pes, který by mohl celodenně žít zavřený v kotci. Také není na místě si myslet, že pokud má samojed k dispozici velkou zahradu, jinými slovy, pokud jej „odložíte“ na zahradě, může být spokojený a šťastný. Samojed potřebuje cítit vaši přítomnost, vaše pohlázení, polaskání, pročesávání srsti... Je nadšený jakoukoliv hrou s vámi, jakoukoliv činností. Samojed je jako dítě, které touží být se svou rodinou, kterou bezmezně, oddaně a nekompromisně miluje. Milujte i vy svého samojeda!

Využití v dnešní době

Vzhledem ke svým vlastnostem, schopnostem a díky své bezproblémové povaze je samojed využíván především jako sportovní pes. S velkým nasazením a chutí dokáže pracovat v zápahu (sáně, káry) a to i v extrémně náročných zimních longových závodech, stejně tak se uplatní i v individuálních sportech. Páníčci mohou se samojedy provozovat např. skyjöring (jízda na lyžích se psem), bikejöring (jízda na kole se psem), dogtrekking (chůze se psem), canicross (běh se psem) a to buď na oficiálních závodech, nebo jen tak amatérsky, sobě pro radost. V roce 2008 byla pro samojedy v ČR otevřena pracovní třída. Při



splnění daných podmínek je vydáván certifikát schválený FCI, který opravňuje samojedy k přihlášení do pracovní třídy na výstavách psů. Samojeda také můžete vidět při cvičení agility nebo obediencce a jejich majitelé se s nimi nezaletnou navštěvovat dokonce záchranné kurzy. Samojedi pracují s radostí, velmi rádi vyvíjejí jakoukoliv činnost, takže navštěvování cvičiště nebo výstaviště se pro ně může jevit jako velmi příjemné zpestření a rozptýlení. A určitě také pro páníčka. Co je lepšího, než užít si se svým pejskem krásně strávené chvíle? Jen pozor, samojed není služební plemeno, vše, co činí, čemu se věnuje, dělá s radostí a s chutí. Jakmile jej však činnost přestane bavit, což vám dá najevo např. neposlušností nebo štěkáním, je vhodné přerušit činnost či cvičení. Dát si pauzu, případně cvičení odložit. V žádném případě není vhodné nutit samojeda do úkonů, snažit se z něj za každou cenu dostat poslušnost a ochotu k vykonání příkazu. Může dojít k „zlomení“ jeho bezstarostné povahy. Vy, jako majitel, možná budete spokojeni, že samojed na základě donucovacích prostředků příkaz vykoná, ale váš samojed už nebude „ten správný samojed s veselou povahou“, protože vaše příkazy bude vykonávat z donucení, ne z radosti. Samojed přestane projevovat o činnost zájem, a i když příkaz vykoná, bude razantně dávat najevo, že ho to nebaví a že se mu to nelíbí. Samojed se dokáže tvářit i chovat dokonale znuděně a otráveně, a to vlastně už není ten „pravý“, veselý a šťastný samojed. Takže pokud chcete psa, který napoprvé splní vaše rozkazy a příkazy, nepořizujte si



Samojed je plemeno, které se pro canisterapii výborně hodí.



samojeda! Nechtějte po něm to, co mu není vlastní, nechtějte jej „přebudovat“ k obrazu svému.

Canisterapie

Díky své všestrannosti je samojed v poslední době používán také jako canisterapeutický pes. Canisterapie, léčba psí láskou, patří k nejznámějším druhům terapií, při nichž se využívá pozitivního působení zvířete. V naší republice vznikla řada společností a sdružení, které se jí úspěšně věnují. Psi působí převážně v ústavech pro lidi s tělesným či mentálním handicapem, ve stacionářích nebo dětských domovech a domovech důchodců. Pro tuto práci jsou samojedi skvěle přizpůsobeni díky vlastnosti, kterou mají tito psi geneticky zakódovanou, tedy potlačení veškeré agresivity ve vztahu k lidem. Je to jediné psí plemeno, které má v sobě lásku ke člověku zakódovanou již několik tisíciletí. Tito psi

velmi kladně působí na psychiku člověka svou mírumilovností a klidem, doveďte přenést pocit pohody, a tím dokáží uklidnit a zmírnit stavy napětí a nervozity. Uklidňují už jenom svou smějící se tváří. Samojed je plemeno, které na rozdíl od jiných plemen, nemusí procházet náročným výcvikem pro canisterapii, je k ní dokonale stvořeno. Samojed je schopen dokonce zvládat léčebnou metodu zvanou „polohování“. Polohování je pro psa velice namáhavé. Dítě leží na podložce, hlavu má na polštáři. Pes si lehne na bok a na jeho hřbet se dají nohy dítěte tak, aby kolenní jamky byly přesně na hřbetu. Pak se dítě přikryje. Přikrytý je i pes, kterému kouká jen hlava. Pes se nechá ležet 15-20 min a po celou dobu se bedlivě sleduje. Vše je na bázi dobrovolnosti, jakmile dá pes najevo, že je unavený, terapie končí. Polohování se samojedy velmi výrazně napomáhá při zlepšení fyzické zdatnosti klientů. Řada



majitelů samojedů se věnuje canisterapii „amatérskou“ formou. V blízkosti svých bydlišť docházejí do nejrůznějších zařízení, kde samojedi za piškotky a pamlsky nejen dávají pacinky, ale svým úsměvem rozdávají lásku a štěstí potřebným, ať už seniorům či dětem. Jedinou odměnou pro páníčky jsou rozradostněné, veselé a šťastné tváře těšící se na další setkání s jejich samojedem.

Chov

Plemeno samojed zastřešují v ČR dva kluby - Samojed klub a Klub severských psů. Chov samojedů v ČR je řízený, tzn. psi i feny musí absolvovat bonitaci - uchovnění. Poté buď je, nebo není, daný jedinec vpuštěn do chovu. K bonitaci je nutné vyhotovení RTG snímku kyčlí, který se provádí na jedincích starších jednoho roku. Tento snímek pak vyhodnocuje pouze jediná veterinární klinika, která k tomuto má oprávnění a vyhodnocuje snímky všech samojedů v ČR (VETCENTRUM Duchek s.r.o. pozn redakce). Mezi chovné jedince jsou v ČR vpuštěni jedinci s výsledkem max. HD C/C. Jedinci s pozitivní dysplazií (HD A/B, B/A, B/B, B/C, C/B, C/C) smí být pářeni pouze s jedinci s HD A/A. Bonitace se smí účastnit jen jedinec starší 18ti měsíců. Při bonitaci se kontroluje počet zubů (chovným jedincům nesmí chybět žádný zub), měří se výška, hodnotí se stavba těla, pohyb, hlava atd. Vše se zapisuje do bonitační karty. Dle výsledku



Casanova Vidnavská záře

Víte že...

Samojedi se mohou pochlubit svým vlastním rekordem, který uspořádal Samojed klub. Dne 26. ledna 2002 v Deštném v Orlických horách bylo zapřáhnuto 34 samojedů, zapsaných v knihách FCI (tedy samojedů s průkazem původu), zapřažených do saní s jezdcem. Spřežení dlouhé 36,7 m překonalo trať o délce 418,3 m. Rekord byl sledován agenturou Dobrý den, kterou byl dne 3. února 2002 v Pelhřimově vystaven certifikát o vytvoření českého rekordu „Nejdelsí psí spřežení“. K dosažení rekordu se sjeli samojedi a jejich páníčci s nejrůznějších koutů České republiky. Většina samojedů se navzájem „viděla“ poprvé v životě. I přes to dokázali tito bílí usměvaví medvídci spojit své síly, spolupracovat a společnými silami rekord udolat.

je jedinec ohodnocen jako chovný nebo nechovný. Převážná většina chovatelů a majitelů samojedů je soustředěna v Samojed klubu. Samojed klub je dobrovolné sdružení lidí, kteří samojedy nejen chovají, ale především, kteří je milují. Těmto lidem záleží na tom, aby samojed byl zdravý, silný, vytrvalý, sebevědomý pes s milující povahou a nikdy nemizícím úsměvem. Pro své členy Samojed klub vydává 3x ročně Klubový zpravodaj, pořádá Klubové a Speciální výstavy a bonitace (uchovňování jedinců). Velké oblibě se těší pořádání víkendových „samojedích táborů“, kterých se účastní i rodinní příslušníci členů klubu. Konají se zde nejrůznější akce jako závody psích spřežení, agility, běh, jízda na koloběžce či kole, vše pro děti i dospělé.

Se samojedem se můžete setkat nejen na závodech psích spřežení, ale také na výstavách. Výstava je dokonalá zkouška povahy samojeda. I přes hlučné a většinou stísněné výstavní prostředí se správně socializovaný samojed musí chovat naprosto přirozeně, přátelsky a vesele. Výstava je ideální místo, kde se můžete seznámit se samojedem, s jeho chovatelem nebo majitelem. Získáte zde informace o plemeni, o výchově i o jeho potřebách. Majitelé samojedů vám velmi ochotně odpoví na vaše dotazy. Než si pořídíte štěňátko, je vhodné navštívit některou z výstav a okouknout, co všechno péče o samojeda obnáší. Případně si zde můžete prohlédnout nastávajícího rodiče vámi vybraného štěňátka, porovnat je s ostatními, získat informace o plánovaných vrzích chovatelů atd.

Závěrem

Samojed je původní plemeno, které si s sebou z pradávne minulosti nese nejen svůj překrásný vzhled, ale i svou neagresivní, přátelskou povahu. Kdo si jednu



samojeda vpustí do srdíčka, kdo si zamiluje jeho živá očka, kdo nedokáže žít bez jeho nikdy nemizícího úsměvu, kdo se neobejde bez jeho bezstarostné, přátelské a veselé povahy, ten se již nikdy s tímto výjimečným psem nerozloučí. Samojed je zosobněním krásy, ostražitosti, síly, čilosti, důstojnosti a půvabu. Je to jemný, velmi vnímavý pes a dobrý společník. Milujte samojeda, milujte krásného bílého usmívajícího se medvídka, milujte jej takového, jaký je a nepřisuzujte mu vlastnosti jiného plemene. Milujte chlupatou kouličku, která spí na rohožce před vašimi dveřmi, milujte bílého broučka, který se rozvaluje ve vaší posteli, milujte špinavého čertíka, který vyhrabal keř růží a právě se vám ořepal v obýváku. Milujte rošťácká očka, která na vás koukají a čekají, zda si všimnete rozkousané židle, milujte zablácené tlapky na vašich svátečních šatech. Milujte jeho úsměv, zabořte svou tvář do jeho voňavé srsti. Řekněte mu, že je ten jediný a výjimečný, buďte vždy s ním, protože on vás miluje celým svým srdcem a celou svou myslí! ■

Text: **Renata Piskacisová**
Chovatelská stanice samojedů
„Vidnavská záře“
www.samojed.net



Foto: **Renata Piskacisová,**
Heike + Dierk Lehmann
www.samojed.de
Renata Hofmann
www.konepsikocky.cz